

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието и храните
Център за оценка на риска
по хранителната верига

Анализ на данните, получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), касаещи наличието на пестицидни остатъци за периода 01 юли – 30 септември, 2023 г.

Общият брой нотификации за периода е **207**, като **201** са в категория „храни“, а **6** са в категория „фуражи“ (Фиг.1). В **108** от общия брой нотификации, рискът е определен като „сериозен“, а в **20** от случаите рискът не е сериозен. Регистрирани са **5** нотификации, при които няма риск. В **37** нотификации е регистриран потенциално сериозен риск, а в **37** нотификации има потенциален риск.

Информациите за насочване на вниманието са **41**, а нотификациите за недопуснат внос са **113**. През разглеждания период са регистрирани **37** предупредителни нотификации и **16** информации за последващи действия (данни към 01.11.2023 г.).

В категория храни, най-многобройни са нотификациите, касаещи **„плодове и зеленчуци“ – общо 128**, в някои от нотификациите се съобщава за наличие на повече от едно активно вещество (а. в.).

Постъпилите 128 нотификации в категория **„плодове и зеленчуци“** за наличието на остатъци от пестициди се отнасят за следните продукти:

- различни видове пипер – 17;
- лимони – 12;
- различни видове фасул – 10;
- лозови листа и моркови – по 6;
- праскови, моринга и чили – по 4;
- портокали, маслини, грозде, диня, грах, грейпфрут, питая и личи – по 3;
- тиквички, малини, авокадо, слива, картофи, банани, аспержи, череша, пъпеш и ананас – по 2;
- тамарило, чесън, краставица, мандарина, бирманско грозде, нар, лангсат, патладжан, целина, магданоз, хрян, маракуя, папая, касис, папуда, дуриан, пащърнак, готу кола, домати и сладки картофи – по 1.

За категория **„зърнени храни и хлебни изделия“** са постъпили **16** нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- ориз – 13;
- булгур, овес и леща – по 1.

За категория **„билки и подправки“** са постъпили **15** нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- микс подправки – 5;
- кимион на прах, пипер, женско биле на прах, дафинов лист, мента, чили на прах, кимион на семена, босилек, семена фенел и магданоз – по 1.

За категория **„месо от домашни птици и продукти от месо от домашни птици“** са постъпили **13** нотификации за наличието на остатъци от пестициди в пригответно пилешко месо.

За категория **„какао, какаови продукти, кафе и чай“** са постъпили **8** нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- различни видове чай – 7;
- мате (традиционна южноамериканска тонизираща напитка, с високо съдържание на кофеин) – 1.

За категория **„мазнини и масла“** са постъпили **7** нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- слънчогледово олио – 5;
- соево олио – 2.

За категория **„фуражи“** са постъпили **6** нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- рапично семе, ечемик, царевича, слънчогледово семе, пшеница и просо – по 1.

За категория **„друг хранителен продукт/смесен“** са постъпили **5** нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- куркума, аюрведа билкова добавка, лозови листа, индийски тамян и билкова хранителна добавка – по 1.

За категория **„ядки, продукти, съдържащи ядки и семена“** са постъпили **5** нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- ориз и маково семе – по 2;
- обикновена елда – 1.

За категория **„диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“** са постъпили **3** нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- хранителни добавки – 2;
- аюрведа билкова добавка – 1.

За категория **„хранителни добавки и овкусители“** е постъпила 1 нотификация за наличието на остатъци от пестициди в смес от подправки „Масала“.

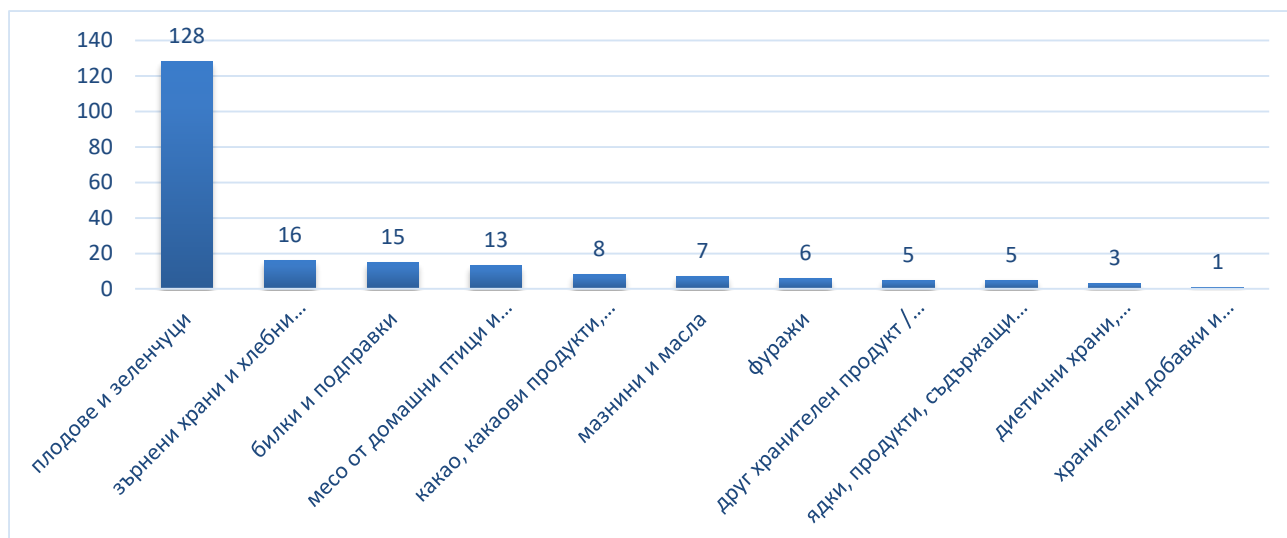
Нотификациите, подадени от България са общо 14, като всички са с произход Турция.

За пипер са регистрирани 9 нотификации, като 6 са предназначени за унищожаване, 1 за реекспорт и 2 за реекспорт или унищожаване.

Регистрирани са 4 нотификации за лимони, като всички са предназначени за реекспорт.

За нар е регистрирана 1 нотификация, която е предназначена за реекспорт.

През разглеждания период България не е била нотифицирана.

Фиг. 1 Брой нотификации за пестицидни остатъци в различни видове продукти през периода 01 юли – 30 септември, 2023 год.

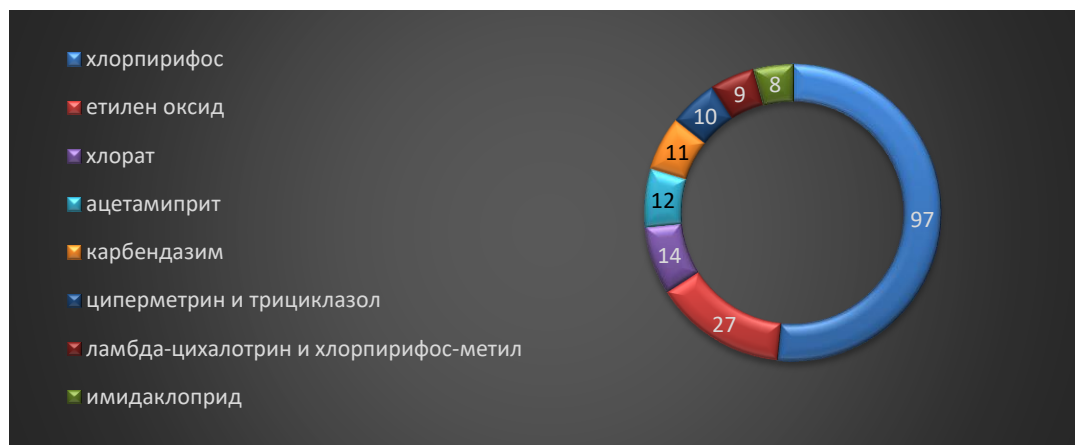
През разгледания период са постъпили общо **207** нотификации, (част от нотификациите касаят съдържание на повече от 1 пестицид в продуктите). В тези нотификации са установени **88** различни активни вещества, **59** от които са **неразрешени за употреба** на територията на Европейския съюз.

Най-голям брой остатъци са установени от пестицидите: **неразрешеното а. в. хлорпирифос – 64**, **неразрешеното а. в. етилен оксид – 15**; **неразрешеното а. в. хлорат – 13**; **ацетамиприд – 12**; **неразрешеното а. в. карбендазим – 11**; **циперметрин и неразрешеното а. в. трициклазол – по 10**; **лямбда-цихалотрин и неразрешеното а. в. хлорпирифос-метил – по 9**; **неразрешеното а. в. имидаклоприд – 8** (Фиг. 2).

Останалите остатъци са установени от пестицидите:

- **неразрешените а. в. хлорфенапир и тиаметоксам – по 7**;
- **азоксистробин и неразрешените а. в. фипронил, пропиконазол, диметоат и прохлораз – по 6**;
- **металаксил, форметанат, етефон и неразрешеното а. в. ометоат – по 5**;
- **флоникамид, глифузат, имазалил, дифеноконазол и неразрешените а. в. хексаконазол, пропаргит и фенамифос – по 4**;
- **боскалид, диметоморф и неразрешените а. в. дитиокарбамати, динотефуран, ацефат, метамидофос, хлороталонил и монокротофос – по 3**;

- тебуконазол, пиримифос-метил, фостиазат, емаектин и **неразрешените а. в. матрин, толфенпирад, фенбуконазол, хептахлор, бифентрин, тиофанат-метил, карбофуран, линурон, метомил, клотианидин, луфенурон, флузилазол и фентоат**, – по 2;
- кресоксим-метил, пентиопирад, пирипроксифен, малатион, цифлуфенамид, форхлорфенурон, пириметанил, пенконазол, спиротетрамат, тетраконазол, мандипропамид, метоксифенозид, тиабендазол и **неразрешените а. в. ипробенфос, пиксостробин, квинтозен, бромид, процимидон, антраквинон, халоксифоп, цифлутрин, дифлубензурон, карбарил, хлорид, профенофос, диниконазол, индосакарб, оксамил, фамоксадон, изокарбофос, алфа-циперметрин, миклобутанил, беномил, тиаклоприд, перметрин и квиналфос** – по 1.

Фиг. 2 Брой случаи на замърсяване с различни пестицидни остатъци в продуктите през периода 01 юли – 30 септември 2023 год.

За периода най-многобройни са нотификациите, касаещи замърсяване в категория „плодове и зеленчуци“.

Най-често нотифицираните продукти за наличие на пестициди в тази категория са: различни видове пипер – 17; лимони – 12 и различни видове фасул – 10.

Останалите най-често нотифицирани продукти са: ориз – 13 и приготвено пилешко месо – 13.

През разгледания период в системата за бързо известяване са постъпили съобщения за замърсени продукти с произход от 40 различни държави и 2 с неясен произход.

Анализът установи, че най-многобройни са нотификациите, касаещи продуктите от Турция – 28; следвани от тези с произход Индия – 26; Египет – 20; Тайланд – 15; Украйна – 14; Виетнам и Пакистан – по 7; Китай, Кения, Полша и Сърбия – по 6; Испания – 5; Бангладеш,

Мадагаскар, Франция и Южна Африка – по 4; Уганда, Шри Ланка, Белгия, Еквадор, Перу, Гана, Камбоджа и Италия – по 3; Израел, Великобритания, Мароко, Бразилия и тези с неясен произход – по 2; Иран, Япония, САЩ, Словакия, Русия, Гвинея, Канада, Йордан, Танзания, Северна Македония, Колумбия и Доминиканска Република – по 1. (Фиг.3).

Центърът за оценка на риска по хранителната верига препоръчва засилване на контрола за пестицидни остатъци, при внос на продукти, произведени в държавите, за които са постъпили най-многобройни нотификации през разгледания период – Турция, Индия и Египет.

Фиг. 3 Брой нотификации според държави на произход на продукти, съдържащи пестицидни остатъци през периода 01 юли – 30 септември, 2023 год.

Други научни становища и актуална информация в областта на Анализа на данните, получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига: <http://corhv.government.bg/>.

<https://corhv.government.bg/Анализ-на-данните-от-системата-за-бързо-предупреждение-за-храни-и-фуражи-rasff--с-82>

Източник:

<https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/portal/?event=searchForm&cleanSearch=1>

Изготвил:

Николай Спасов, главен експерт
 Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ
 06.11.2023 г.